

Zermatt, to je horolezecká minulosť i súčasnosť. Spoločne so Chamonix zažil prvý rozkvet alpinizmu v minulom storočí, kedy bol východiskom pre dobývanie okolitých štítov. Leží vo výške 1600 m a osudom je spojený s Matterhornom, najkrajšou horou Alp. Matterhorn so svojimi 4476 m nepatrí medzi najvyššie alpské vrcholy, ale pre strmosť svojich stien najďalej odolával všetkým pokusom o výstup. V roku 1865 sa pokus podaril sedemčlennej výprave, ktorú viedol anglický horolezec Whymper. Bolo to však až príliš dramatické víťazstvo: pri návrate sa štyria účastníci zrútili do severných priepastí hory.

Severná stena Matterhornu patrí so severnou stenou Eigeru a Grandes Jorasses medzi najťažšie horolezecké výstupy v Alpách. Po mnohých bezvýsledných pokusoch zdolali ju roku 1931 bratia Franz a Toni Schmidtovcí, ktorých za tento výkon odmenili zlatými olympijskými medailami. Do roku 1949, kedy touto stenou vystúpilo družstvo slávneho francúzskeho horolezca Gastona Rébuffata, znamenala stena iba štyri výstupy a ani do dnešného dňa ich nie je veľa.

Pri pohľade zo Zermattu všetko ustupuje pred monumentálnou krásou Matterhornu. Aj nám učaroval tento štíhly, doslovne elegantný štít. Severnú stenu Matterhornu tvorí rovnoramenný trojuholník, ktorého geometrickým stredom vedie priama cesta na vrchol. Vystúpíť hore stenou na nádherný štít a cestou sa kochať na okolitý priestor, to sú zážitky,

Severnou stenou na Matterhorn

Pre Tatranské noviny napísali Radovan Kuchař a inž. Zdeno Zibrín

pre ktoré horolezectvo patrí medzi najkrajšie športy.

Vedeli sme, že ťažkosti v severnej stene Matterhornu spočívajú v strmých ľadových platinách, ktoré tvoria asi tretinu steny. Ľad miestami je hrubý iba 5 cm, čo lezenie veľmi sťažuje, lebo skoby tu nedržia a istíť tiež nemožno. V tvrdom ľade sa zle sekajú stupy. Výstup v takejto stene vyžaduje plnú istotu lezca, avšak aj úplné sústredenie a dôveru v spolulezca.

Okolo nás je všetko v hlbokom tichu. Horolezci z celej Európy, ktorí sa tu náhodne poschádzali a chcú vystúpiť na Matterhorn normálnou cestou alebo o málo ťažším Zmutským hrebeňom, spia ešte pokojne. My však už čakať nemôžeme. Vonku je mrazivá, jasná noc. Voľakde nad nami hviezdy objímajú štíhly štít. Svit hviezd k nám nepreniká. Ľadovcové trhliny spozorujeme vždy len v poslednej chvíli. Pri našom baterkovom svetle vyzerajú ako čarovné jaskyne.

Konečne sme v stene; razom z nás spadá všetka nervozita a nepokoj, pre ktoré sme v noci viac prebdeli, ako spali. Starosti pomínuli. Jestvujeme teraz iba my, nekonečný mrazivý priestor a skutočnosť, ktorou pre nás je Matterhorn. Nie sme už dvaja jedinci - máme rovnaké myšlienky, rovnaký cieľ, obklopuje nás to isté

čaro noci, púta nás k sebe rovnaká dôvera a priateľstvo. Spojení sme jediným lanom a rozviažeme sa až na vrchole!

Z tajomného šera začínajú sa vynárať čierne skaly. Sneh ustupuje ľadu. Sekáme stupy. Po strmom ľade dostávame sa pod kolmú hradbu skál. Traverzujeme raz napravo, potom zas naľavo. Pri takomto postupe výška len minimálne pribúda a preto hýtame, či sme v tej tme nevstúpili do nepravého snehového poľa. Po namáhavom osemhodinovom lezení zisťujeme, že naozaj. Napoludnie sme dosiahli veľké snehové pole, ktoré dolu plynule prechádza v ľadovec a hore sa stráca v centrálnom žľabe. Po tvrdom nosnom snehu mohli sme sem vybehnúť za 2-3 hodiny. Ak by sme tvrdili, že nás to neznechutilo, nebola by to pravda. Pociťujeme únavu a obom nám je zima na chodidlá. Ale ako máme krv rozprúdiť, keď stále stojíme na prstoch? Rozmýšľame, čo máme robiť. Vrátiť sa dolu a zajtra sa pustiť odznova do steny, alebo pokračovať? Zhodli sme sa na tom, že bivuak nás tak či tak neminie, preto je lepšie hľadať ihneď vhodné miesto na prenocovanie.

Po pretraverzovaní asi 5 dĺžok lana dostali sme sa ku kľúčovému miestu, k prechodu do žľabu. Lezieme po platni, ľadom obalenej. Trvalo to štyri hodiny, kým Ra-

dan našiel malú plošinku. Vysekali sme si aký-taký priestor na sedenie. Po dvoch šáľkach čaju máme lepšiu náladu, i keď nohy nám visia nad priepastou.

Veľa sme nespali, lebo bolo chladno. Ranné hodiny strávili sme varením. Čakajú nás kolmé skalné platne. Sme skrehnutí zimou a vieme, že to nebude slasť. Skala je však až prevapujúco pevná, ba aj skobovať sa dá. Ťažký terén nám neprekáža. Hlavne, že postupujeme nahor, a že ľadovec pod nami sa od nás vzdialuje.

Držíme sa pravého okraja žľabu. Oproti včerajšku sa trochu oteplilo. Prejavuje sa to častejším lietanim kameňov. Akosi sme si na to už zvykli a preto ani nevieme, kedy nám skala presekla lano. Neporušený ostal iba jeden prameň, no lano nemôžeme skracovať, lebo pri jeho polovičnej dĺžke by sme sotva našli miesto na istenie.

Žľab zahýňa doľava a stráca sa v páse previsov. Zasa traverzujeme. Prichádzame do plytkého zaľadneného zárezu, z neho na rebierko, po ktorom obchádzame previsy. Tu stena už väčšmi ustupuje. Ľadové políčka sú firnové, takže stupy sekať už netreba. Ani skala nie je zaľadnená, za to je lámavá, takže skoby držia iba slabšie a niet skoro miest na istenie. Vpravo, na Švajčiarskom hrebeni vidíme horských vodcov, ako pred sebou

Matterhorn

vedú svojich klientov smerom nadol. Vrchol Matterhornu ešte nevidíme, no cítime, že už nie je ďaleko. Radan si v skalnej pukline zlomil hrot na mačke a preto by sme sa najradšej videli už na vrchole.

O 18. hodine sme na vrchole. Niet tu už nikoho. Stisli sme ruky. Balíme skoby a lezieme na Švajčiarsky hrebeň. Tu v ľade je vysekaná cestička. Dobré sa nám zostupuje, až kým slniečko zapadá. Na plošinke pod previsom pohodlne bivakujeme. V polospánku vnímame do červena osvetlený Eiger. Vyzerá celkom nevinné. O málo je nižší ako okolité štíty.

O niekoľko dní možno budeme mať s ním tú česť...